

Mõisaküla Linna rahva tervis

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SISUKORD

SISUKORD	2
SISSEJUHATUS	3
1. ÜLDANDMED	4
1.2 Pindala	4
1.3 Rahvastiku soo ja vanusejaotus	4
1.4 Asustustihedus 472,7	5
1.5 Elussünnid	5
1.6 Surmad.....	5
1.7 Loomulik iive	6
1.8 Kohaliku omavalitsuse eelarve.....	6
2. SOTIAALNE SIDUSUS JA VÕRDSED VÕIMALUSED.....	7
2.1 Maksumaksjad	7
2.2 Keskmine brutotulu	7
2.3 Miinimumpalga saajad	8
2.4 Töötus	8
2.5 Toimetulekutoetused.....	9
2.6 Sotsiaaltoetused	9
2.7 Sotsiaalteenused	10
2.8 Kogukonna motivaatorid	11
2.9 Kaasatus kogukonna tegevustesse	11
3. LASTE JA NOORTE TURVALINE JA TERVISLIK ARENG.....	12
3.1 Õpilaste arv haridusasutustes	12
3.2 Laste ja noortega tegelevad asutused.....	13
3.3 Lastele ohutu elu- ja õpikeskkond	14
3.4 Kooli ja lasteaia terviseteenuse olemasolu	15
3.5 Kohaliku omavalitsuse poolne initsiatiiv ja toetused tagamaks teenuste kättesaadavus	15
4. TERVISLIK ELU-, ÕPI- JA TÖÖKESKKOND.....	16
4.1 Huvitegevus ja vaba aja veetmise kohad	16
4.2 Üldkasutatavad spordirajatised ja terviserajad	17
4.3 Transport ja teedevõrk	18
4.4 Keskkonna mõjurid	19
4.5 Alkoholi müüvad kauplused	20
4.6 Kohaliku omavalitsuse alkoholipoliitika	20
5. TERVISLIK ELUVIIS	21
5.1 Tervisealase teabe kättesaadavus	21
5.2 Tervislikku eluviisi toetavad üritused paikkonnas.....	21
6. TERVISETEENUSED	23
6.1 Tervishoiuteenused	23
6.2 Nõustamisteenused	23
7. ÜLEVAADE TERVISEPROFIILI KOOSTAMISE PROTSESSIST JA KOOSTAMISEL OSALEJATEST.....	24
KOKKUVÕTE	26
VISIOON 2010- 2015	28

SISSEJUHATUS

Hea Lugeja, hoiad käes Mõisaküla linna esimest terviseprofiili mis on valminud toimeka meeskonna koostöona.

Terviseprofiil on üks maailmas laialdast kasutust leidnud võimalus saada hea ülevaade piirkonna inimeste tervises seisundist ja seda mõjutavatest teguritest. Teadmine sellest, mis on hästi ja mis halvasti, võimaldab oma edaspidised tegevused suunata õigesse kohta ning kulutada nappe vahendeid targalt ja tulemuslikult. Rahvastiku vananemisel muutub eriti oluliseks inimeste töövõime, see on hea tervise säilitamine kõrge eani.

Meie prioriteet on pikk ja kvaliteetne tööelu, mille üldeesmärk tööhõive suurendamine ja tööelu kvaliteedi parandamine. Tervist näeme olulise ressursina, mis vajab arendamist ja hoidmist. Tervise hoidmine ja arendamine on tulus investering tulevikku. Terviseprofiil kaardistab paikkonna tervises seisundi.

HEAD LUGEMIST!

Terviseprofiili meeskond

1.ÜLDANDMED

Allikad: Mõisaküla linna koduleht, ESA

Mõisaküla linn asub Viljandi maakonna edelanurgas, Läti piiri ääres. Piirneb Abja vallaga.

Mõisaküla tekkis Abja mõisa soistele maadele, kust läbi hakati 1895. aastal ehitama Pärnu-Valga kitsarööpmelist raudteed.

Linn on hoonestatud peamiselt 1 - 2 korruseliste väikeelamutega. Mõisaküla linnas on 405 elamut. Linna keskosa on valdavalt hoonestamata, kaetud haljasaladega. Mõisaküla linnas on 32 tänavat kogupikkusega 15,5 km, neist asfaltbetoon- või mustkatttega 4,3 km.

Seisuga 01.01.2010 elab Mõisakülas 958 inimest.

Kaugus maakonnakeskusest: Viljandist 49 km,

Pärnust 63 km,

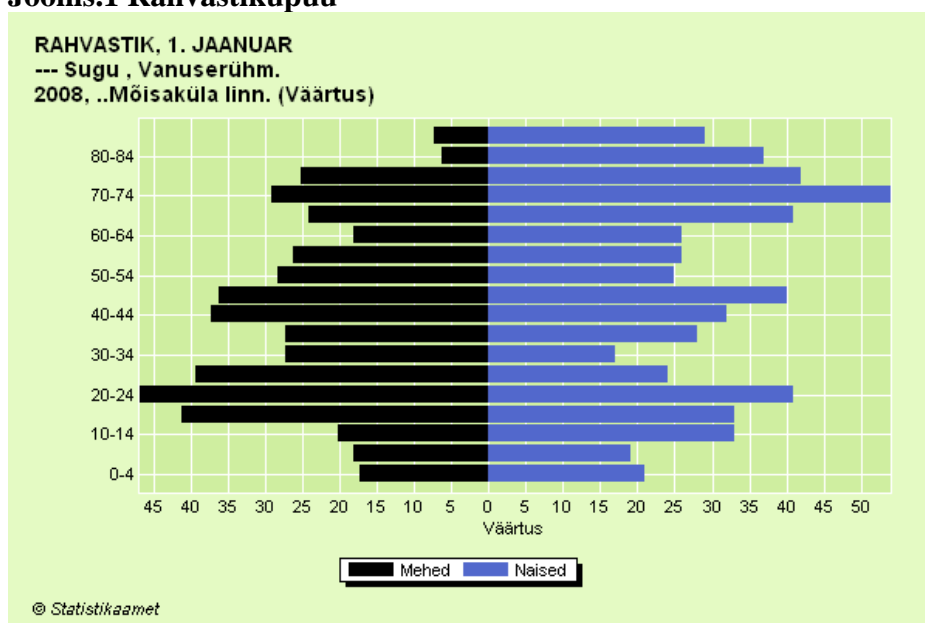
Tallinnast 189 km.

1.2 Pindala

Mõisaküla linna üldpindala on 2,2 ruutkilomeetrit

1.3 Rahvastiku soo ja vanusejaotus

Joonis.1 Rahvastikupuu

Tabel. 1 Mõisaküla Linna rahvastik

MÕISAKÜLA LINN		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aastakeskmise rahvaarv	Mehed	545	535	526	514	503	495	487	479	472
	Naised	624	614	609	606	599	596	586	572	568
	Mehed ja naised	1169	1149	1135	1120	1102	1091	1073	1051	1040

1.4 Asustustihedus 472,7

Linnas on 405 elamut. Ühe inimese kohta on 24,5 m² elamispinda. Elamute seas domineerib madal puitlamu. Kolmekorruselisi korterelamuid on neli. Korteriühistuid on moodustatud üks (Pärnu 28). Teised korterelamud tegutsevad ühisustena.

1.5 Elussünnid

Tabel. 2 Elussünnid

			2000	2002	2004	2006	2008	2009
Elussünnid	Arv	Poisid	3	2	4	4	2	3
		Tüdrukud	4	5	5	3	4	0
		Poisid ja tüdrukud	7	7	4	7	6	3
	1000 elaniku kohta		6,0	6,2	3,6	6,5	5,8	3,1

Tabelist selgub, et meie linna sündivus langeb. Oluliselt mõjutab pere planeerimist riigi poolne suhtumine, perede materiaalne olukord ning kindlus tuleviku suhtes. Kuna elame väikelinnas, mis asub ääremaal, siis inimestel puuduvad motiveerivad tegurid perede suurendamiseks.

1.6 Surmad

Mõisaküla linnas elab ligi 1000 elanikku, kellest umbes 60% on pensioniealised ja puudega inimesed. Linna elanikkond vananeb, mis toob paratamatult kaasa suure surmade arvu aastas.

Tabel. 3 Surmad

			2000	2002	2004	2006	2008	2009
Surmad	Arv	Mehed	13	13	12	12	10	7
		Naised	13	8	8	17	13	6
		Mehed ja naised	26	21	20	29	23	13
	1000 elaniku kohta		22	18,5	18,15	27,03	22,12	13,56

1.7 Loomulik iive

Tabel 4. Iive

Loomulik iive	Aasta	2000	2002	2004	2006	2008	2009
	Arv		-19	-14	-16	-22	-17
1000 elaniku kohta		-16,3	-12,3	-14,5	-20,5	-16,5	-10,4

Elanikkonna vähenemine on toimunud nii sisserännet ületava väljarände kui ka sündimust ületava suremuse arvelt.

1.8 Kohaliku omavalitsuse eelarve

Allikas: KOV

Mõisaküla linna arengukava on aluseks linnaeelarve koostamisele, investeeringute kavandamisele ja nende jaoks rahaliste ja muude vahendite taotlemisele, laenude võtmisele, kapitalirendi kasutamisele. Eelarve koostamisel lähtutakse eelnevate aastate eelarvete proportsioonidest.

Tabel 5. KOV eelarve

		2000	2002	2004	2006	2008	2009
Kohaliku omavalitsuse eelarve	Krooni	6494276	7874150	8709250	11903758	20683971	14009310
	Krooni elaniku kohta	5555	6938	7903	11094	19888	13470

Linn investeerib peamiselt linna omandis ja kasutuses olevatesse hoonetesse ning rajatistesse. Hoonete korrastamisega tagatakse kvaliteetne teenindus hariduse ja kultuuri valdkonnas. Linna peamine roll on tagada omavalitsustele seadusega pandud teeninduskohustuste kvaliteetne täitmine. Kõige olulisemad ja finantsiliselt mahukamad valdkonnad on eelkooli-, alg- ja põhiharidus, kultuur, sport ja sotsiaal. Infrastruktuuri, vee- ja kanalisatsioonimajandus ning linnasiseste ja linna läbivate teede investeeringutega saavutatakse kohalikele elanikele paremad elamis- ja töötingimused.

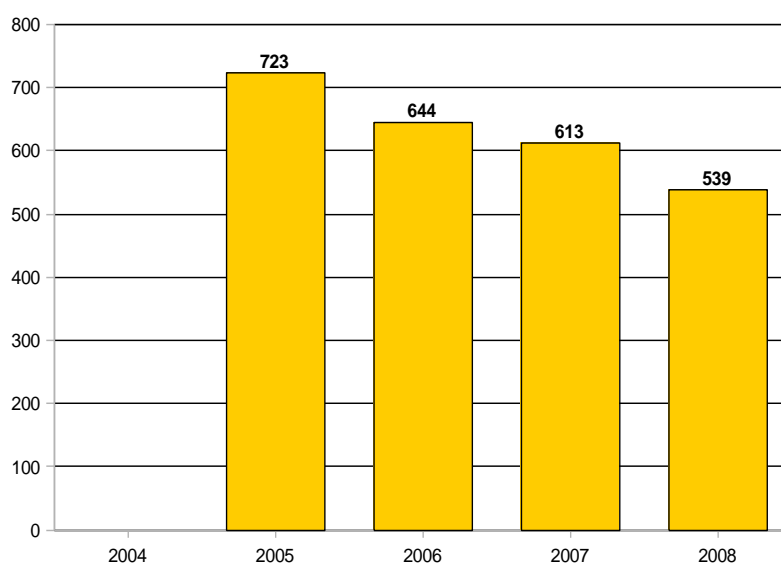
2. SOTSIAALNE SIDUSUS JA VÕRDESED VÕIMALUSED

Allikad: ESA, KOV, Töötukassa

2.1 Maksumaksjad

Keskmine maksumaksjate arv Mõisaküla linnas oli 2006 a.644 inimest. 2007.a oli maksumaksjaid 613 inimest, mis moodustas 59,31% elanikkonnast. 2008. aastal 539, mis moodustas 52,95% elanikkonnast. Viimaste aastate andmete põhjal on näha, et elanike arv linnas väheneb. Sellega seoses väheneb ka maksumaksjate arv, mis toob kaasa surve suurenemise maksumaksjatele sotsiaalsfääri ülal hoidmiseks.

Joonis 2. Maksumaksjad

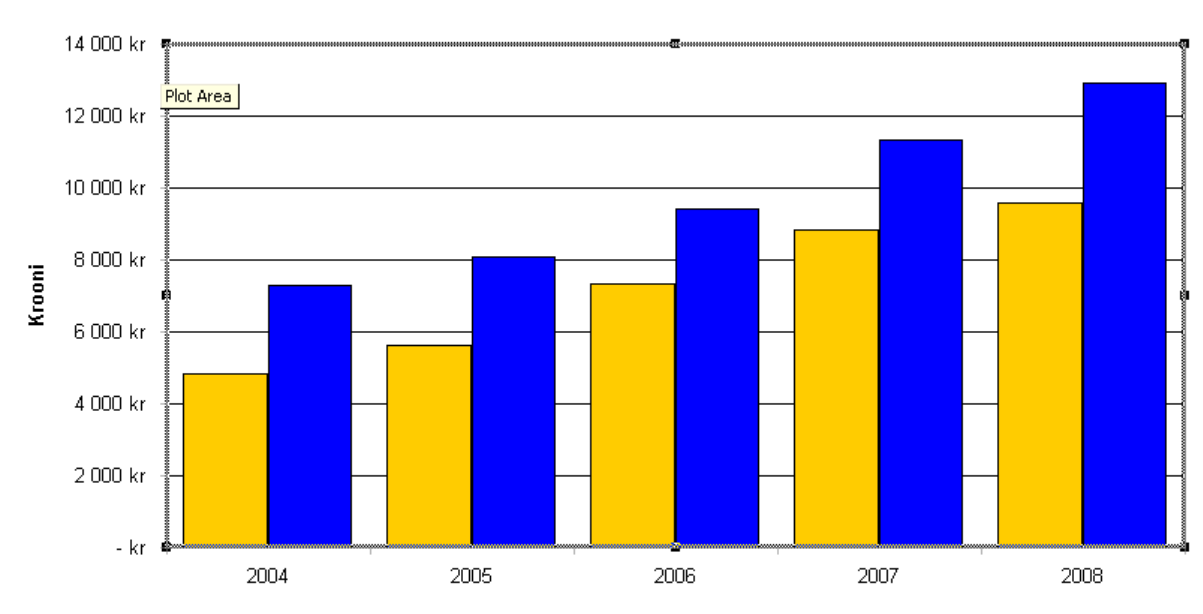

2.2 Keskmine brutotulu

Tabel 6. Brutotulu

2004	2005	2006	2007	2008	2009
4831	5635	7320	8821	9582	7530

Tabelist nähtub et viie aasta brutotulu on tõusvas joones, kuid 2009 a majanduslangus tugevalt mõjutab sissetulekuid.

Joonis 3. Keskmine brutotulu Eestiga võrreldes**2.3 Miinimumpalga saajad**

Miinimumpalga saajaid oli linna maksumaksjatest Maksu- ja Tolliameti andmetel järgmiselt:

Tabel 7. Miinimumpalga saajad

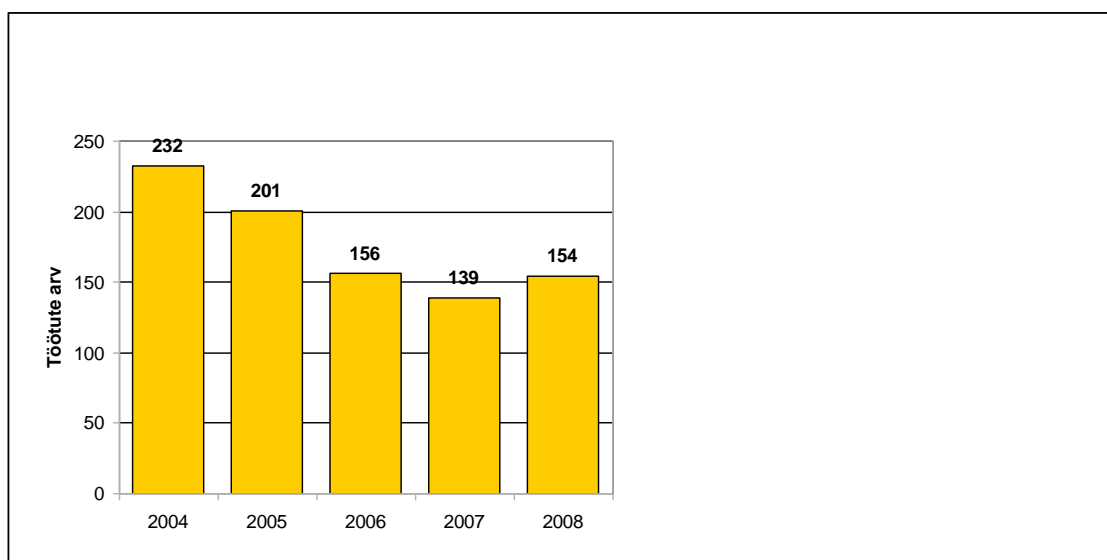
	2005	2006	2007	2008
Miinimumpalga saajad	137	103	110	111

Miinimumpalga saajate osakaal 2006-2009 aastate lõikes oli kõikidest maksumaksjatest 16-20%, mis on olnud suhteliselt stabiilne või ehk veidi aeglaselt suurenev. Kahjuks ei olnud võimalik leida andmeid maakonna ja Eesti keskmiste näitajate kohta, et neid omavahel võrrelda.

2.4 Töötus

Seoses majanduse langusega on töötuse määr hakanud kiiresti kasvama ja 2009. a. oli linna aastakeskmine töötute arv tõusnud juba 50 inimeseni. 2004a-2008 a aastate jooksul on töötus kõikunud vähesel määral kuid püsinud 2% ringis, seda töötukassa andmetel. Reaalselt võib töötute arv olla suurem kuna ei võeta end töötukassas arvele ning üheks põhjuseks on igakuine töötukassas registreerimas käimine mis nabi sissetuleku korral on perele märgatav väljaminek.

Joonis 3. Töötus

Peamised tööpuudust põhjustavad faktorid on vähene ettevõtlus linnas, puuduvad suured tööandjad, inimeste vähene aktiivsus ja informeeritus.

2.5 Toimetulekutoetused**Tabel 8. Toimetulekutoetused**

		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Toimetuleku- toetused	Krooni elaniku kohta (toimetulek)	151	214	230	126	109	112
	Krooni elaniku kohta (toimetulekupiir)	151	207	112	75	92	103
	1000 elaniku kohta (rahuldatud toetused)	173	199	97	48	68	64

2.6 Sotsiaaltoetused

Mõisaküla linnas makstakse hooldajatoetust, puudega lapse koolitoetust, toetusi puuetega inimestele, toimetulekutoetust. Tavaks on kujunenud eakatele juubilaridele makstav sünnipäevatoetus 200 kr. Peredele lapse sünni korral makstakse sünnitoetust 5000 krooni, ning lapse esimesse klassi astumisel ranitsatoetust 1000 krooni. Koolilõpetajaid toetatakse põhikooli lõpetamise puhul 1000 krooni, ning gümnaasiumi lõpetamisel 1500 krooniga.

Lisaks on tagatud tasuta toitlustamine põhikooli õpilastele.

Kahe viimase aasta võrdlusena on 2009 a makstud matusetoetusi (a`3000 kr.) 39 000 krooni ehk siis 13 taotlejale, 2008 a aga 24 taotlejale 72 000 krooni. Sünnitoetusi 2009 aastal kolme lapse sünni puhul ning 2008 aastal kuue lapse sünni puhul. Terviseprofiili küsitlusest võib järeldada, et linna elanikud on valdavalt rahul makstavate toetustega, küll aga vajavad teatud sotsiaalteenuste välja arendamist.

Pensioniealisi ja puudega inimeste osakaal linnas on suhteliselt suur.

2004 a tööealisi 18-62a 650 (51,8%), vanuses 63 ja vanemaid inimesi 344 (27,4%)

2006 a tööealisi 576 (54,5%), üle 63 aastaseid 324 (30,5%)

2007 a tööealisi 550 (54,2%), eakaid 322 (31,7%), puudega 211 neist 6 last

2008 a tööealisi 564, eakaid 290, puudega inimesi 210 (6 last), töövõimetus %-ga inimesi 433 (44%) linnaelanikku.

2009 a tööealisi 557, puudega inimesi 210, töövõimetus pensionäre 426 inimest

2.7 Sotsiaalteenused

Sotsiaalhooldusteenust pakub linnaeelarvel tegutsev hoolekandekeskus. Hoolekandekeskus on 26 kohaga üldhooldekodu tüüpi ööpäevane hoolekandeesutus, mis on loodud vanurite ja puuetega isikutele elamiseks ja hooldamiseks.

Sotsiaalteenuste ja muu abi osutamise või määramisega seotud toimingutega tegeleb linnas üks ametnik sotsiaal- ja noorsootööspsialist.

Igakuiselt koos käiv sotsiaalkomisjon vaatab läbi linnakodanike avaldused ühekordsete toetuste osas.

Puuetega inimeste toas käivad regulaarselt koos käsitöö huvilised. Linnal on avalik saun, mis vajab oluliselt tugevat remonti või siis leida lahendusi sauna väljaehitamiseks spordihoonesse, mis on ka asukohalt linna inimestele mugavam kasutada. Vajadus erinevate teenuste järele ilmneb rahvaküsitlusest, kus märgitakse ära pesupesemisteenuse vajalikkust, koduõenduse teenuse olulisust ja korduvalt oli ära märgitud supiköögi vajadust (vt LISA 1).

Kuna 2004 aastani osutati Hoolekandekeskuses pesupesemisteenust ja sooja lõuna kojuvedu soovijatele, siis inimeste soov on taastada need teenused.

Koduõenduse teenus on lähiajal käivitumas O/Ü Finker poolt, 60 ravijuhuga aastas on allkirjastamisel leping haigekassaga.

2.8 Kogukonna motivaatorid

Kogukonna üheks motivaatoriks on oma inimeste ja nende tegemiste tunnustamine.

Mõisaküla LV poolt antakse järgmisi autasusid:

- Linna aukodanik- tunnustus füüsilisele isikule linnapoolse erilise austusavaldusena või linnale osutatud väljapaistvate teenete eest;
- Linna auraamat- tunnustatakse füüsilisi isikuid, kes on seotud Mõisaküla linnaga ning kes on pälvinud austuse ja lugupidamise ja juriidilisi isikuid, kel on silmapaistev osa linna arengus;
- Linnapea vastuvõttud - erinevatele sihtgruppidele tegevuse tunnustamiseks;
- Kauni kodu konkurss- tunnustatakse kõige paremini heakorrastatud ja kaunimate kodude rajajaid linnas.

Oodatud üritused linnarahvale on iga aastased kodukandipäevad ja linna uusaasta pidu, mis on ka naabervalla rahvast kohale meelitanud. Linnavalitsuse poolsed tänuavaldused ja tunnustused tööühmades linnaürituste korraldamisel.

Kauni kodu konkurss on innustanud paljusid eramaja omanikke üha enam vaeva nägema oma koduaia kujundamisel.

2.9 Kaasatus kogukonna tegevustesse

Mõisaküla Linnavalitsusel on seitse allasutust:

Mõisaküla Kultuurimaja pakub kultuurilist enesetäiendamist ja meelelahutust erinevatele vanusegruppidele. Seal tegutsevad järgmised kollektiivid ja ringid:

- naistantsurühm "Vaprakesed"
- naisrahvatantsu ring, mulgi laste ring
- võimlemisring
- segaansambel
- näitering, aeroobika.

Muuseum korraldab kohalikku elu kajastavaid näitus-väljapanekuid, mis on huvitavad vaadata nii oma linna rahvale kui ka kaugemalt tulnud külalistele.

Tabel. 9 Muuseumi külastused

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
külastajaid	1055	883	885	1091	1002	1331

Linna raamatukogu teeb koostööd kooli, lasteaia ja muuseumiga, korraldades erinevaid kirjanduslikke üritusi ning lastelaagreid.

Linnas tegutseb lisaks kohaliku omavalitsuse asutustele veel 11 kodanikeühendus gruppi: Mõisaküla Haridusselts, Spordiselts ÜLO, Tulekaitse selts, MTÜ Mõisaküla Kultuuriselts, MTÜ Mõisaküla Noortekeskus H.E.L.A.R, MTÜ Lõuna-Mulgimaa Puuetega Inimeste Ühing, MTÜ Mõisaküla Jahiselts "Metsis", Eesti Evangeelne Luterlik Kirik Mõisaküla kogudus, Uusapostlik Kirik Eestis Mõisaküla kogudus, Eesti Kristlik Nelipühi Kirik Mõisaküla kogudus, Eesti Apostlik - Õigeusu Kirik Mõisaküla kogudus.

Nende ühingute tegevuse eesmärk on oluliselt parendada oma kogukonna heaolu läbi erinevate projektide ja tegevuste. Kodanikke ühendustesse kuulub aktiivsete inimeste tuumik, kes omakorda kaasavad tegevustesse vähemaktiivseid kodanikke.

3. LASTE JA NOORTE TURVALINE JA TERVISLIK ARENG

Allikad: EHIS, kooli kodulehekül, KOV

3.1 Õpilaste arv haridusasutustes

Mõisaküla Kool rajati 1905. aastal 2-aastase emakeelse erakoolina Jaan Sihveri poolt.

1950. aastal muudeti kool keskkooliks.

1973. aastal kolis kool vastvalminud koolimajja.

Alates 2007. aasta 1. septembrist jätkab tööd põhikoolina.

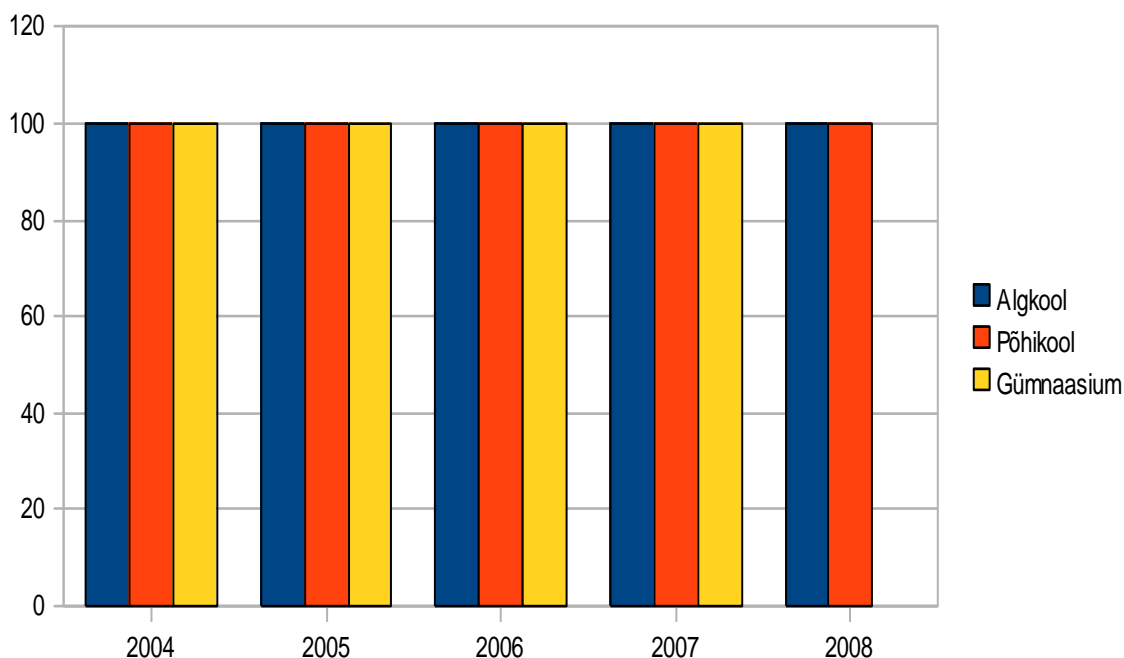
Mõisaküla Lasteaed rajati 1955 aastal Kooli tänava eramajas. 1999 aastal kolis lasteaed renoveeritud hoonesse Vabriku tänaval.

Tabel 10. Laste arv haridusasutustes

õ-a	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
kool	160	130	92	69	56	58
lasteaed	34	25	24	31	30	27

Õpilaste arv on viimastel aastastel vähenenud, vajalik on tõsta haridusteenuse kvaliteet ja konkurentsivõime tasemele, mis võimaldaks linna haridusasutuse eelistamise Mõisaküla linna laste poolt teistele haridusasutustele.

Põhikooli osas eelistatakse perede poolt lapsi panna Kilingi-Nõmme ja Abja Gümnaasiumitesse.

Joonis 4. Koolikohustuse täitmine

Nagu jooniselt näha, ei ole meie linnas koolikohustuse täitmisega probleeme. Kuna kooli ja linnavalitsuse vahel toimib tugev koostöö.

3.2 Laste ja noortega tegelevad asutused

Meie linnas on olemas lasteaed, kes tegeleb eelkooliealiste lastega, ning kool, kus õpivad lapsed 1.- 9. klassini. Lasteaia personal viib igal aastal hulgaliselt läbi erinevaid üritusi nii lasteaia kui linnaelus.

Eriti aktiivselt tegeleti kooli poolt noorte vaheaegade sisustamisega 2004 – 2007 aastani. Ettevõtlikud õpetajad koos koolijuhiga kirjutasid ja viisid läbi erinevaid projekte. 2004 –2006. aasta suveni korraldati erinevaid keskkonnaalaseid laagreid (toetust saadi KIK-st). 2005 – 2007 aasta suveni osaleti rahvusvahelises Comeniuse projektis „Ohutu ja ohtlik keskkond“, kus olid meie kooli partneriteks Inglismaa ja Prantsusmaa kool. Kevadvaheagadel käis vilgas elu koolimajas, kus pakuti noortele võimalust õppida erinevaid käsitöetehnikaid ja osalemist

spordiüritustel. Aastast 2007 on igal suvel pakutud noortel võimalust osaleda linna malevas. Algklassiealiste lastega on viidud läbi esmaabilaagreid (2003 ja 2009). Koolis kadus aktiivne lastega tegelemine peale huvijuhi ametikoha kadumist 2009. aasta kevadel.

Lisaks lasteaiale ja koolile tegeleb noorte vaba aja sisustamisega Eesti Kristlik Nelipühi Kiriku Mõisaküla kogudus, kus korraldatakse mitmesuguseid erinevaid üritusi. Kord nädalas toimub pühapäevakool, milles osaleb regulaarselt 10 – 20 last. Erinevate projektide abil on korraldatud seikluslaagreid, kuritööennetuslaagreid. Koguduse hoovi on rajatud avalikuks kasutamiseks lastele mängulinnak ja rularamp, mida laiendatakse igal võimalusel uute atraktsioonidega.

2010. aasta veebruaris võeti linna tööle noorteujuht ja avati noortetuba, mis on avatud igal tööpäeval 17.00 -21.00. Noortetuba korraldab erinevaid võistlusi ja üritusi, kohapeal saab mängida lauamänge ja on meisterdamise võimalus.

Meie linnas on asutatud noorteühendus MTÜ H.E.L.A.R. (2006), kelle asutajateks olid ettevõtlikud noored koos täiskasvanutega. MTÜ kaudu on läbi viidud mitmeid projekte noorte vaba aja sisustamiseks. Koostöös alaealiste asjade komisjoniga on korraldatud töö- ja puhkelaagreid ja ehitatud krossirada. Kuna linnas on puudunud noorteujuht, siis noorte tegevus on viimasel ajal vaibunud. MTÜ eesotsas tegutsevad täiskasvanud on seotud oma põhitööga ning ei jagu piisavalt aega noortega tegelemiseks.

Aastaid andis oma panuse noorte arengusse ka kultuurimaja, kus toimusid huvialaringid.

2007 – 2009 aastani huvitegevust ei toimunud. Põhjuseks võib tuua kultuurimaja materiaalse olukorra ning noorte huvi kadumine teatud huvitegevuse (muusika õppimise) vastu. Momendil pakub kultuurimaja lastele mulgiringi, kus õpetatakse mulgi keelt ja kombeid.

3.3 Lastele ohutu elu- ja õpikeskkond

Põhilised laste ja noortega tegelevad asutused (kool ja lasteaed) on jõudumööda uuendanud ning kaasajastanud oma õpikeskkonda. Mõlemas asutuses on pööratud suurt rõhku laste turvalisusele. Koolis viidi 2006 aastal läbi projekt „Turvaline Viljandimaa, mille käigus hinnati kooli turvalisust, toodi välja ohtlikud kohad ning märgistati ohukohad. Lasteaia mänguväljak on osaliselt rekonstrueeritud, kuid välja vahetamist ja kaasajastamist vajavad atraktsioonid, mis on kaugest minevikust vahendid ja pole piisavalt turvalised.

Suureks ohuks kortermajade lastele on tiheda liiklusega Pärnu tn. Ka rahvaküsitlusest (vt. LISA 1) selgus, et Pärnu tn tuleb ohutumaks muuta – rajada „lamavad politseinikud“,

tähistada õueala ning piirata sõidukite kiirust kesklinnas. Lahendamist ootavad kooli juures asuva staadioni turvaaija rajamine, kuna rajatis jääb linna peatänava kõrvale ja korvpalliplats, mida katab ohtlik pragunenud asfalt.

3.4 Kooli ja lasteaia terviseteenuse olemasolu

Lasteaias oli 2007 aastani tervisetöötaja, kes jälgis eelkooliealiste laste tervisega seotud küsimusi. Peale tervisetöötaja koondamist tegelevad lasteaias terviseküsimustega juhataja koos pedagoogilise kaadri ja kokaga. Õppekava ja menüü koostamisel on arvestatud tervisekasvatusega. Lasteaias ei ole psühholoogi ega logopeedi. Logopeedi teenus on lasteaiale tasuline ning seda osutab Karksi-Nuias tegutsev logopeed. Logopeed külastab lasteaeda kaks korda aastas (sügisel oktoobris ja kevadel aprillis). Kuni 2008 aasta sügiseni viisid rühmaõpetajad ise läbi liikumistunde. 2008 aasta septembrist tegutseb lastega liikumisõpetaja.

Koolis on olemas kooliõde, kes tegutseb perearsti juures ja ei viibi koolis. Aeg-ajalt organiseeritakse laste suuhügieeni kontrolli. Kooli majandusjuhataja töökohustuste hulka kuulub koolitoidu maitse kontroll, kes iga päeva kohta peab ka päevikut toidu kvaliteedi osas, samas võtab arvesse ka laste arvamusi. Saadud tulemusi edastatakse ka kokale.

Koolipsühholoog töötab koolis alates 2002 aastast. Ka koolis ei ole logopeedi.

Logopeed kutsutakse kooli Viljandi Maavalitsusest kevadeti lastele, kes vajavad parandusõpet ning tulevad sügisel esimesse klassi. Koolis tegutseb 2007 aasta septembrist eripedagoog, kes õpetab erivajadusega õpilasi ning korraldab parandusõpet.

Sotsiaaltöötaja puudub mõlemas haridusasutuses, kuna linnas töötab sotsiaal- ja noorsootöötaja, kelle töökohustuste hulka kuulub tegelemine nii eelkooli- kui koolilastega.

3.5 Kohaliku omavalitsuse poolne initsiatiiv ja toetused tagamaks teenuste kättesaadavus

Mõisaküla linnas makstakse hooldajatoetust, puudega lapse koolitoetust ja toetusi puuetega inimestele, toimetulekutoetust, sünni- ja matusetootust, ranitsatoetust 1.klassi minevatele lastele ning ühekordseid toetusi. Lisaks on tagatud tasuta toitlustamine põhikooli astme õpilastele. Linna kõikides asutustes on internetiühendus. Linna ülalpidamisel on Mõisaküla Kool, raamatukogu, lasteaed, muuseum, kultuurimaja, linnahooldus ja hoolekandekeskus.

Mõisaküla Lasteaias on kohti 28 lapsele vanuses 3-7. Lasteaed võimaldab kõigi linna eelkooli-ealiste laste hoidu ja alushariduse omandamist asutuse õppekava alusel. Kuna linna sündivus väheneb aastatega, ei ole enam lasteaiakohtadele järjekorda. Lasteaiakohaga kaasnevad lapsevanemal kohustus tasuda lasteaiakohtmaksu, mis on 5% miinimumpalgast, ning toidupäeva maksumust, mis on kuni 17 krooni päevas lapse kohta. Lasteaias ei toimu õppekavaväliseid tegevusi, kuid kultuurimajas on mulgiring, kus osalevad ka lasteaiaväliste vanema rühma lapsed. Mulgiring on lastele tasuta, rahastajaks kohalik omavalitsus.

Igal aastal eraldab kohalik omavalitsus raha 2. – 3. klassi õpilaste ujumistundideks August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi ujulas. Koolis on avatud pikapäevarühm (aastast 2004). Õpilaste arvu vähenemine mõjutab ka pikapäevarühma vajadust.

Alates 2003 aastast on linnas läbi viidud erinevaid suvelaagreid noortele. Õpilasmalevaid on korraldatud kaks aastat (2008 ja 2009). 2008 aastal osales malevas 22 ja 2009 aastal 16 noort. Kavas on korraldada ka 2010 aasta malev linna noortele.

Liiklus- ja turvalisuse koolitused

2004 – 2007 korraldati koolis algklassilastele jalgratta loa koolitusi ja põhikooli ning gümnaasiumi noortele õppepäevi „Ole nähtav“ ja „Ohud liikluses“.

2008 aasta sügisel viidi lasteaias läbi õppepäev „Ohud tänaval. Turvaline kodutee“ koostöös hoolekoguga.

4. TERVISLIK ELU-, ÕPI- JA TÖÖKESKKOND

Allikas: KOV

4.1 Huvitegevus ja vaba aja veetmise kohad

Huvitegevuse ja vaba aja sisustamisega tegelevad kool, kultuurimaja, Eesti Kristlik Nelipühi kirik, käsitöötuba ja spordisaal, kus toimetas noortekeskus.

Kool tegeleb õpilaste vaba aja sisustamisega peale koolitööd. Tänapäevase seisuga on käimas keraamikaring, tõstering, võrkpall ja lauatennis.

Kultuurimaja on eelnevatel aastatel aktiivselt tegelenud nii noorte kui täiskasvanud inimeste muusikalise haridusega. Noortele on pakutud võimalust õppida Abja muusikakooliga koostöös ettevalmistusklassis. Täiskasvanute jaoks oli võimalus käia laulukooris ja puhkpilliorkestris. 2008 aastast kadusid need võimalused jällegi materiaalse olukorra ja huviliste vähesuse tõttu. 2010 aastat alates tegutseb kultuurimajas näitering, lauluansambel,

mulgiring, eakate inimeste tantsuring, ravivõimlemine, aeroobika. Lasteaed pakub ruume joogahuvilistele. Joogaõpetaja on väljast poolt Mõisaküla ja osalejad tasuvad ise treeningu eest.

2010 veebruar võeti linna tööle noorteuht ja avati noortetuba, mis on avatud igal tööpäeval 17.00 -21.00. Noortetuba korraldab erinevaid võistlusi ja üritusi, kohapeal lauamängud ja meisterdamise võimalused.

2006 aastal loodi linnas eakamatele ja puuetega inimestele käsitöötuba, kus nad õpivad ja loovad erinevaid käsitöeesemeid. Igal märtsikuul (juba 6 aastat) korraldatakse linna muuseumis käsitöötoa inimeste loodud meistriteostest näitus. Ühiselt Abja puuetega inimeste ühinguga korraldatakse väljasõite ja õppepäevi, käiakse tervist taastamas spaades-tervisekeskustes.

Tabel 11. Noorte süüteod

	2004	2005	2006	2007	2008
Süüteod	14	11	22	14	16
Alaealiste komisjon	1	7	2	2	2

Noorte süütegedest on registreeritud enamasti alaealiste alkoholi tarbimised ja suitsetamised. Alaealiste komisjoni korduvaid saatismisi esines 2007a kahel korral.

4.2 Üldkasutatavad spordirajatised ja terviserajad

Linnas on olemas spordisaal, mida finantseeritakse kooli eelarvest. Päeval toimuvad õpilaste kehalise kasvatuse tunnid, õhtuti oodatakse nii väikseid kui suuri huvilisi treeningutesse (tõstmine, lauatenis, võrkpall, korvpall). Spordisaalis korraldatakse erinevaid linna, maakonna – ja vabariiklikke spordiüritusi. Lisaks kasutab spordisaali ruume ka noortekeskus. Linnas on kaks staadioni. Linnastaadion on mahajäetud, sest ei leita materiaalseid vahendeid korrashoiuks ja seda kasutavad vaid motospordihuvilised. Kuritöö ennetava projekti kaudu on ehitatud ka krossirada, mis vajab pidevat hooldamist. Kooli juures asuval staadionil puudub turvaaed, mis eraldaks staadioni linna peatänavast. Kooli staadioni kasutamisevõimalused on piiratud. Seal saab tegeleda jalgpalli ja korvpalli mängimisega, olemas on kaugushüpperada ja kolm-neli turnimisredelit.

Linnas puuduvad märgistatud ja korrastatud terviserajad. Inimesed harrastavad aktiivset

liikumist nii tänavatel, suurel maanteel ja vanal raudteetammil (Mõisaküla-Viljandi), mis on veel kasutatav 9 km pikkuselt. Vana raudteetammi kasutavad paljud aktiivsed inimesed liikumiseks. Aga kuna keegi ei hoolda raudteetammi, siis hakkab see võsastuma ning on osaliselt heina kasvanud, ülesõidud veekogudest lagunevad. Mõne aasta pärast pole ta üldse läbitav. Mõisaküla-Pärnu raudteetammi kasutavad vähesed, kuna seal on raske liikuda ebatasase pinnase tõttu. Ka linna kõrvaltänavate korrashoid pole kiita. Lisaks hirmutavad terviseliikujaid õuekoerad, kes hauguvad kurjakuulutavalt väravate-aedade taga.

Autot omavad inimesed otsivad alternatiivseid lahendusi ja sõidavad linnast välja, et kasutada Abja - Linavabriku ja Kilingi-Nõmme – Allikukivi terviseradasid.

4.3 Transport ja teedevõrk

Perifeersust mõnevõrra vähendavaks asjaoluks on soodus liiklusgeograafiline asend: 3km kaugusel Mõisakülast põhja pool kulgeb ida-läänesuunaline Valga-Uulu maantee, mis tagab hea ühenduse lähemate väikelinnadega – Kilingi-Nõmme, Abja-Paluoja, Karksi-Nuia ja Tõrvaga. Viljandiga on Mõisakülal ühendus Abja- Halliste- Sultsi maanteed mööda. Lõunasse, Lätimaale Ruhja linna ja sealt edasi Riiga viib autotee läbi Mõisaküla.

Rahvaküsitlusest saab omavalitsus olulist tagasisidet, millised teelõigud elanikkonnale ebaturvalised tunduvad ja seda nii teede korrasoleku, ohutuse kui ka valgustuse osas.

(vt LISA 1)

Rahvaküsitlusest selgub ka et bussiliiklus on mõningaseks probleemiks. Soovitakse Pärnu poole rohkem busse ning et buss Viljandisse väljuks varem, Viljandist Mõisakülle hiljem.

Tallinna ja Tartu poole liigub buss üks kord päevas, Pärnusse kaks liini, neist üks kell kaheksa, et Kilingi-Nõmme koolis käivad lapsed jõuaksid kooli, teine buss pealelõunal kell 14.00. Viljandi poole läheb hommikul kaks bussi ja pealelõunal ka kaks bussi. Kuid tõesti tekib Viljandist tagasisaamisega väike tühimik bussigraafikus. Eriti on see ebamugav eakatele ja eriarstidel käivatele inimestele, kodusõiduks ooteaeg on kolm tundi.

Linna keskosa on valdavalt kaetud haljasaladega, mis hõlmab 28% kohaliku omavalitsuse kogupindalast. Vanimad pargid on Tuletõrje park ja lastepark. Hilisemalt on rajatud Vilistlaste ja rõngaspark.

4.4 Keskkonna mõjurid

Mõisaküla kuulub Lääne-Eesti vesikonna Pärnu alamvesikonda (Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamise kava 2008-2019)

Suurem osa Mõisakülast asub suhteliselt kaitstud põhjavee alal. Eesti Geoloogiakeskuse andmetel asub Mõisakülas 4 puurkaevu millest ühisveevärki annab vett üks puurkaev. Mõisakülas kasutab ühisveevärki ca 500 ja ühiskanalisatsiooni ca 400 inimest. Puurkaevust 2007 aastal võetud veeproovist selgus et raua sisaldus joogivees on liialt kõrge, kuid vesi vastas kvaliteedinõuetele, ega ei olnud tervisele ohtlik. Tänapäevaks on paigaldatud rauafiltrid ja raua sisaldus joogivees on viidud miinimumini. Mõisaküla ühisveevärgi veehaarde sanitaarkaitseala laiuseks on 30 m

Linna kanalisatsiooni torustiku kogupikkus on ca 5500m. Kunagi linna läbinud raudtee jagab kanalisatsiooni kaheks osaks. Olmekanalisatsiooni on juhitud ka sadeveed ja raudteest itta jäävas osas ka kuivenduskraavide veed. Osa linnast on kanaliseerimata.

Reovesi puhastatakse neljas 1995 aastal rajatud biotiigis kogupindalaga 2240m²

Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamise eesmärk on 2019 aastaks luua võimalus kõigi kinnistute liitumiseks. 2009 aastal paigaldati pumbamajja rauaeraldus filter, mis on oluliselt langetanud joogivee rauasisaldust.

Välisõhu saaste linna territooriumil praktiliselt puudub, kuna õhku saastavaid tööstusi ja ettevõtteid ei ole. Avalikes asutustes jälgitakse tubakaseadust.

Linna prügilala suleti ja rajati haljasala. Omavalitsusel on vastu võetud jäätmekäitluse eeskiri. On korraldatud ohtlike jäätmete kogumine ja äravedu.

Oluliseks keskkonna teguriks on ka turvalisus linnas.

Tabel 12. Kuriteod Mõisaküla linnas

	2004	2005	2006	2007	2008
arv	15	21	27	21	17
100 elaniku kohta	13,6	19,24	25,16	19,98	16,34
Varavastased %	86,6	38	29,6	33,3	35,3
Isikuvastased %	6,6	19	3	14,2	17,6

Elanike küsitluse põhjal peetakse Mõisaküla suhteliselt turvaliseks elukeskkonnaks.

Tabel 13. Liikluskuriteod ja õnnetused kokku

	2004	2005	2006	2007	2008
kokku	1	2	8	1	2
Joobes juhtide arv	0	0	3	0	2
Joobes juhtide osakaal	0	0	10,7	0	1,08

Päästeameti andmetel tulekahjude arv aastate jooksul vähenenud poole võrra

Tabel 14. Tulekahjud

	2004	2005	2006	2007	2008
arv	30	24	17	15	15
Tules hukkunuid	0	0	2	0	0

4.5 Alkoholi müüvad kauplused

Tabel 15. Alkoholi müüvad kauplused

	2000	2002	2004	2006	2008	2009
Alkoholi müüvad kauplused	4	4	4	4	4	2
Kauplusi 1 elaniku kohta	0,0034	0,0035	0,0036	0,0037	0,0038	0,0020

4.6 Kohaliku omavalitsuse alkoholipoliitika

Kauplemine on lubatud Mõisaküla Linnavalitsuse poolt väljastatud kauplemisloa alusel.

Mõisaküla avaliku korra eeskirja punktis:

1. Ei ole lubatud viibida avalikus kohas alkoholi-, narkootilise, psühhotroopse või muu uimastava aine joobes ning tarvitada alkoholiseid jooke selleks mitteettenähtud avalikes kohtades;

2. Ei ole lubatud müüa, osta või anda alla 18-aastasele alaealisele alkohoolseid jooke, joovastavaid ja narkootilisi aineid ning tubakatooteid;
3. Keelatud alkohoolsete jookide ja tubakatoodete müük alaealistele korraldatavatel üritustel.

5. TERVISLIK ELUVIIS

Allikad: perearst, Viljandi tervisetuba, KOV

5.1 Tervisealase teabe kättesaadavus

Toimuvatest tervisüritustest saavad Mõisaküla elanikud teada kohalikust ajalehest „Lõuna mulgimaa,“ info pannakse üles linna teadetetahvlile, kooli stendidele, lasteaeda, raamatukokku, linnavalitsusse. Üleskutse osalemiseks ja teavitamiseks ilmub ka linna veebilehel. Olenevalt ürituse suuruselt, tehakse reklaami ka Viljandi maakonnalehes „Sakala“.

Koolis ja lasteaias käib perearsti õde jagamas tervisealast teavet nii lastele kui ka lastevanematele.

Terviseedenduse teabematerjalid on kättesaadavad linnavalitsuses sotsiaal-ja noorsootöö spetsialisti kabinetis, samuti on linnavalitsuses olemas postkastid, kuhu saab vajadusel infomaterjalid jätta edasijagamiseks allasutustesse. Tervise alast infot jagatakse ja teostatakse lihtsamaid terviseuuringuid (veresuhkru ja vererõhu mõõtmine) ka tervisespordipäevadel.

5.2 Tervislikku eluviisi toetavad üritused paikkonnas

„Vallarahvas liikuma“ raames on välja kujunenud tervispäevad, mida linna rahvas juba ootab.

Tabel 16. Tervispäevadel osalejad

aasta	2006	2007	2008	2009
tervispäevi	2	4	4	2
% Linna elanikest	17,90	29,14	25,34	19,26
osalejaid	240	573	622	1352

1. Liikumisüritused Mõisaküla elanikele: lasteaialastele, õpilastele, täiskasvanutele, puuetega inimestele, pensionäridele.
2. Traditsiooniks on saanud iga-aastane tervisespordipäevade läbiviimine alates 2006 a. Praeguseks korraldatakse tervisespordipäevi vähemalt 2 korda aastas, millest võtab osa alati mitusada inimest.
3. Traditsiooniks on saanud iga-aastane võrkpalliturniir, kus osalejaid 5-6 omavalitsusest ja võistlejaid juunioridest-seenioriteni.
4. Iga-aastastel kodukandipäevadel (1986 aastast) korraldatakse erinevaid sportmänge igale vanuserühmale.
5. Traditsiooniks on saanud vastlapäeva ja jüripäeva korraldamine ja läbiviimine.
6. MTÜ Lõuna-Mulgimaa Puuetega Inimeste Ühing (2006 aastast) korraldab erinevaid üritusi ja väljasõite loodusesse, sanatooriumitesse, SPA-desse.
7. Kevadeti ja sügiseti korraldab kool matku loodusesse, kaasates kaitseliitlasi ja RMK töötajaid.

Terviseedenduslikud projektid ja üritused:

1. Leivanädala läbiviimine linnas, mille sihtrühmaks on lasteaialapsed ja algklasside õpilased. Külastatakse koduperenaist, selgitatakse tervisliku toitumise vajalikkust, küpsetatakse ja meisterdatakse ühiselt.
2. Liiklus- ja turvalisuse koolitused lasteaias.
3. Kool on osa võtnud TAI poolt korraldatud projektist "Suitsuprii klass" 2007 aastast.
4. Kool võtab osa ujumistundidest August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis alates 1997aastast.
5. 2004- 2007 aastani viidi koolis läbi terviseõpetuseemalisi konkursse, selgitamaks välja parimad ainetundjad.
6. Tublidele õpilastele igal alal organiseeriti väljasõite loodusesse.
7. 1995-2007 aastani laste jalgrattamatkad (ühe- kuni viiepäevased) loodusesse.
8. 2009 november 1 päevane terviseedenduse baaskoolitus.
9. 2009 detsember 2 päevane terviseprofiilide koolitus.

6. TERVISETEENUSED

6.1 Tervishoiuteenused

Lähim haigla Mõisaküla elanikele asub Viljandis, mis jääb 50 km kaugusele. Eriarstiabi teenuseid saavad meie linna elanikud kas Viljandis, Pärnus, Tallinnas või Tartus. Kaugemal käimisega tekivad transpordiprobleemid, sest bussiühendus linnadega on aasta-aastalt jäänud hõredamaks. Hambaravi teenus linnas puudub. Lähimad teenusepakkujad on Abja-Paluoja ja Kilingi-Nõmmes. Silmaarsti vastuvõtule saab Viljandis, paaril korral aastas teenindab soovijaid silmaarsti buss vastavalt eelnevale kokkuleppele.

Kuni 2007 aasta kevadeni teenindas Mõisaküla linna elanikke oma perearst, kes osutas teenust viis päeva nädalas. Alates 2007 aasta märtsist saavad elanikud perearstiteenust kahel päeval nädalas: teisipäeviti 8.00 – 12.00 ja reedeti 13.00 – 16.00. Perearst Ürjo Mälksoo nimistus on 749 Mõisaküla elanikku, kindlustamata 107 isikut. Osa Mõisaküla elanikest käib perearstil Pärnus, Viljandis ja Abja-Paluoja. Arvestades Mõisaküla elanikkonna puudega ja töövõimetuspensionäride suurt osakaalu, on vajadus perearsti järele vähemalt kolmel tööpäeval nädalas ning seda ka eeldusel, et viiel tööpäeval oleks võimalik pääseda meditsiiniõe vastuvõtule. Selline vajadus ilmnes just terviseprofiili koostamise käigus korraldatud rahvaküsitlusest (vt LISA 1). 77 küsitlusele vastajatest pidasid 63 vajalikuks koduõe teenuse olemasolu.

2 aastaste laste vaksineerimisega hõlmatus on profiilis vaadeldavate aastate lõikes 100%, kuna laste arv on väike ja perearstil on laste tervise ennetusest hea ülevaade.

Apteegiteenust osutab O/Ü Akemal viiel tööpäeval nädalas, kella 9.00- 16.00ni. Teised lähimad apteegid asuvad Abjas ja Kilingi-Nõmmes.

6.2 Nõustamisteenused

Mõisaküla linna elanikel puudub võimalus saada nõustamisteenuseid, kuid tagatud on teatud nõustamisteenused lastele. Koolis tegutseb alates 2002 aastast koolipsühholoog ning 2007 aastast eripedagoog. Nõustamisteenuste mitteosutamise põhjustena võib välja tuua linna materiaalse olukorra ning vastava ettevalmistusega spetsialistide puudumise. Erinevaid nõustamisteenuseid on võimalik saada maakonnakeskuses.

Rahvaküsitlusest (vt LISA 1) selgub, et teenusena soovitakse perenõustamist ning erivajadusega laste perede nõustamist. Vajadus on ka eriarstide vastuvõttude järele, kuna

suurematesse keskustesse liikumine on piiratud.

7. ÜLEVAADE TERVISEPROFIILI KOOSTAMISE PROTSESSIST JA KOOSTAMISEL OSALEJATEST

Tabel 17. Ajatabel

Tegevusaeg	21.01	09.02	12.02	15.02 -19.02	22.02 -26.02	1.03 - 5.03	8.03 - 12.03	15.03- 18.03	19.03	22.03
Meeskonna kokkusaamised/ ajaühik h	1/1	1/1	2/2	3/3	2/5	2/5	3/4	3/10	2/8	1/1

Terviseprofiili koolitusel osalejad tutvustasid profiili olemust ja selgitasid profiili vajalikkust ning olulisust omavalitsusele, andes infot nii linnavalitsuse istungitel kui ka volikogule. Moodustati kolmeliikmeline juhtgrupp ja töörühmad.

Andmete kogumiseks kasutati statistilisi andmebaase, kohaliku omavalitsuse arengukava ja teostati järelpärimisi koostööpartneritele näit politsei päästeamet jne.

Töörühmad:

sotsiaaltöö, tervishoid, noorsootöö, andmekogujate töörühm

Meeskonna koos töötamise aeg 40 tundi. Suuremad kogunemised terviseprofiili meeskonnaga viidi läbi linnavalitsuse volikogu ruumis, kus toimusid iga neljapäeva hommikused infotunnid. Töörühmad kogunesid allasutuste ruumides peale tööpäev lõppu. Oluliselt suurem töö tehti ära inimeste endi vabast ajast, kasutades töövahenditeks koduseid arvuteid.

Terviseprofiili meeskond:

Ervin Tamberg Mõisaküla linnapea

Jorma Õigus Mõisaküla Linnavolikogu esimees

Merike Andruško LV raamatupidaja, sotsiaalkomisjoni liige

Lea Moorats LV sotsiaaltöötaja (pereõde)

Pirje Usin Lasteaia juhataja, kultuurikomisjoni liige

Laine Pedaja Kultuurimaja juhataja

Juta Jalakas Volikogu kultuurikomisjon / LM puuetega inimeste juhatuse liige

Maie-Marie Tamm kultuurikomisjoni liige, sotsiaalkomisjoni liige

Kaja Õigus noorsootöötaja

Hille Jersolav sotsiaalkomisjoni esimees, tervisepäevade korraldaja

Urve Tehver sotsiaalkomisjoni liige, perearsti raamatupidaja

Ülle Paru sotsiaalkomisjoni liige

Maarika Siigur sotsiaalkomisjoni liige

Kaasatud:

politsei, perearst, päästeamet, muuseumi juhataja Anu Laarmann,

LV sekretär-asjaajaja Sirje Lepikson

KOKKUVÕTE

Profiil pannakse ülesse Mõisaküla kodulehele. Profiili valmimisest teavitatakse volikogu ja volikogu komisjone, linna allasutusi ja koostööpartnereid, linna ettevõtjaid ja valmivad elanikkonnale infovoldikud tagasisidena küsitluse kokkuvõttega.

Raamatukogus ja Linnavalitsuses on profiili trükised elanikkonnale võimalikuks tutvumiseks profiilis kajastuvatest kitsaskohtadest ja eesmärkidest.

Profiili andmed lisatakse täiendavalt ka Mõisaküla linna arengukavale.

Tutvustav artikkel ajalehte Lõuna Mulgimaa.

Profiili meeskond leidis, et andmete kogumise käigus saadi paikkonnast ja selle elanikkonna tegemistest põhjalik ülevaade. Kindlasti on oluline jätkata andmete kogumisega ja terviseedendamisega paikkonnast.

Selline esimese profiili koostamine andis hea kogemuse järgmiste profiilide koostamiseks, Tekkis ülevaade millistele kitsaskohtadele on vaja rohkem rõhku panna ja milliste probleemiga on vaja koheselt tegeleda.

Analüüsidest linnarahva hetkeolukorda tervise valdkonnas võib tõdeda, et kõige suurem ohukontingent on tööealised inimesed.

Alljärgnevalt toome välja suuremad puudused, mis mõjutavad töötava inimese tervist:

- töökohad kodust kaugel, ühistransport ei rahulda, eraldatus peredest ja koduelust;
- linna liikluskorraldus, teede ohutus ja valgustus ebapiisav;
- esmatasandi arstiabi ei rahulda inimeste vajadusi, eriarstidele saamine raskendatud, koduõeteenuse puudumine;
- eluks esmavajalike sotsiaalteenuste puudumine (pesupesemine, supiköök jt.);
- piiratud sportimisvõimalused eri vanusest ja huvist inimestele.

Kohaliku omavalitsuse poolne sekkumine peaks lahendama järgmisi olukordi:

- leida võimalusi meditsiiniteenuste parandamiseks linnas läbi tervisepäevade raames korraldatavate eriarstide vastuvõttude vähemalt kord aastas;
- luua soodsad tingimused õendusteenuse arendamiseks;
- tervislike töötingimuste tagamine linna asutustes;

- sotsiaalteenuste kättesaadavuse tagamine läbi hoolekandekeskuse;
- spordihalli töökorralduse muutmine läbi kooli, spordiseltsi ja noortetoa tegutsemiste;
- korrastada linnatänavate valgustus ja ohukohtade likvideerimise liikluses.
- Terve eluviisi kujundamiseks läbiviidavad spordiüritused elanikele
- Erinevate koolituste (töötute koolitus, ettevõtlikuskoolitus, omaste hooldajate koolitus) korraldamine

Laste ja noorte turvalise arenguga on tegeletud pidevalt. Tänu ühiskonnas toimuvale on hakatud rohkem tähelepanu pöörama tervislikule arengule. Linna hetkeolukorra analüüsist saab välja tuua meie linna puudused selles osas. Lastevanematele ja noortele korraldada teabepäevi liiklusohutusest, esmaabist, ning vajalik on tihendada liikluskontrolli linnas.

Nagu rahvaküsitlusest selgus, soovivad linnaelanikud tegeleda aktiivselt tervisespordiga. Tulevikku vaadates võiks linnas olla terviserada, erinevad väliatraksioonid (välitrenažöörid, mänguväljakud-linnakud, minigolf jne.), mis võimaldaks veeta vaba aega võimalikult tervislikult värskes õhus nii noortel kui vanadel.

Olulisemaks probleemiks on linna materiaalne olukord, mis mõjutab rahataotlemisvõimalusi erinevate projektidega.

Kõige tähtsam on linnakodanike enda aktiivsus. Tänu väga paljudele tublidele eestvedajatele toimub linnas huvitavaid tegevusi kõigile soovijatele. Et eestvedajatel jätkuks jõudu, tahtmist ja ideid ürituste korraldamiseks, tuleb ettevõtlike inimesi tunnustada, motiveerida ja hoida.

VISIOON 2010- 2015

Terviseprofiili tegevuskava koostamisel on aluseks võetud Mõisaküla linna arengukavas aastani 2015 toodud tegevusi.

Tegevus	Eesmärk	Aeg	Läbiviija	Hinnangu ne maksumus	Rahastamise allikas
Terve eluviisi kujundamine igale eale läbi spordiürituste	Tervist väärtustavate ja toetavate eluhoiakute kujundamine	2010-2015	KOV, spordiselts, Noortetuba, linna haridus- asutused	20 00	Projektid
Spordihoone saunaruumide projekteerimine ja ehitus		2010-2015	KOV	480 000	linna eelarve projektid
Koostöö arendamine bussifirmadega ja maavalitsusega ühistranspordi olukorra parandamiseks	Võrdsete võimaluste loomine linnaelanikele	2010	LV;MV, bussifirmad		
Ühisvee- ja kanalisatsioonitrasside ehitus, rekonstrueerimine	Puhas ja kvaliteetne joogivesi	2010-2015	KOV	65 000 000	linna eelarve projektid, KIK
Tänavavalgustuse rekonstrueerimine	Ohutuse tagamine	2010–2012	KOV	50000 aastas	linna eelarve projektid
Tänavate pindamine (katmine mustkattega, kruus ja killustiku pealevedu)	Liiklusõnnetus riskide vähendamine	2010–2012	KOV	300 000 aastas	linna eelarve riigi eelarve
Raudtee maaala turismiks väljaarendamine	Turismiarendamise läbi töökohtade loomine linnas	2010–2012	KOV	300 000	linna eelarve projektid, EAS
Paremate tingimuste loomine tervishoiu teenuste arendamiseks	Parem tervishoiuteenuste kättesaadavus	2010-2015	KOV, haigekassa	50 000	Haigekassa KOV projektid
Hoolekandekeskuses teenuste väljaarendamine	Teenuste kättesaadavus	2011-2013	KOV hoolekandekeskus	45 00	KOV projektid

Terviseprofiili rahvaküsitluse tulemused

Rahvaküsitluse tulemused: 120 küsitluslehest tagastati 77 vastustega s.o 64,1%

Küsitluslehed olid välja pandud raamatukogus, linnavalitsuses, jagati lasteaias ja puuetega inimeste toas ning toidupoes, kus asus ka kast vastuste tagastamiseks. Rahvaküsitluse ankeet oli kättesaadav ka Mõisaküla kodulehel. Küsitlusega tutvumiseks ja vastuste tagastamiseks kahe nädalane periood 22.02-05.03.2010a

	JAH	EI	Rahva arvamused
Kas perearsti teenus peaks olema kättesaadav 5 tööpäeval nädalas?	72	5	Lepitakse ka kolme vastuvõtu päevaga, tingimusel et teistel päevadel oleks õe vastuvõttud
Kas koduõe teenus peaks olema kättesaadav 5 tööpäeval nädalas	63	11	Õe vastuvõttudega oleks turvatunne, vähemalt keegi, kes kohapeal oskab abi anda või olukorda hinnata meditsiini seisukohalt
Kas olete rahul olemasolevate toetustega?	59	11	Alati võiks rohkem olla, üldjuhul ollakse rahul
Kas meie linnas on turvaline elada?	66	10	Enamjaolt peetakse linna turvaliseks
Kas meie kool ja lasteaed on turvalised ja lapsesõbralikud?	63	7	Lasteaiaga ollakse väga rahul, kooli puhul ära märgitud vähene koostöö peredega ja laste koolivälise huvitegevuse puudumine
Kas linnas peaks korraldama tervisega seotud koolitus ja infopäevi?	66	5	Soovitud diabeetikute koolitust, valuravi arsti konsultatsioone, luu- ja liigesehaigetele koolitusi elus paremaks toime tulemiseks, tervislik toitumine
Kas linnas peaks korraldama tervisespordile suunatud üritusi?	69	6	Positiivne nõudlus tervispäevade jätkamiseks. Ollakse väga rahul
Kas linna lastel ja täiskasvanutel on piisavalt võimalusi osalemiseks spordiringides ja treeningutel?	L / tk 27/21	L / tk 30/34	Soovitakse lastele jalgpalli, korvpalli, kergejõustiku treenimise võimalusi, täiskasvanutele jõusaali, korvpalli ja lauatennise treeninguid. Oli ka tantsukursuste soovijaid
Kas paremaks tööle käimiseks peaks muutma ühistranspordi graafikut?	31	16	Pärnu poole rohkem busse; et buss Viljandisse väljuks varem, Viljandist Mõisakülla hiljem
Kas teie peres või tutvusringkonnas vajab mõni eakas inimene sotsiaalteenuseid, mida ta ei ole saanud?	15	47	Koduõe vajadus; hooldajate puudus; supiköögi välja arendamise vajadus; pesupesemise teenuse arendamine

Vabavastamise võimalus oli järgmistele küsimustele:

1. Milliseid tervishoiu või sotsiaalvaldkonna teenuseid võiks linnavalitsus veel osutada?
Vastuseid: hambaarsti, eriarstide vastuvõtte paaril korral aastas, füsioteraapia protseduure (perearsti praksises aparatuur olemas), pesumaja teenust, valgustatud terviserada.
2. Millistel teedel ja tänavatel tuleb parandada liikluskorraldust?
Vastuseid: Pärnu mnt -Vabriku tn nurk, Sihveri- Karjamaa tn nurk
3. Millised kohad vajaks kindlasti täiendavat tänavavalgustust?
Vastuseid: lastepark, Heinamaa tn, linna sissesõit (linna märgi juures), Kiikre- Viljandi tn nurk, Pärnu mnt - Vabriku tn nurk.
4. Millised muud kohad tuleb muuta ohutumaks ja turvalisemaks?
Vastuseid: bussijaama ümbrus õhtuti turvalisemaks, kooli spordiväljakule piirdeaed kuna asub maantee ääres, rohkem pargipinke, hulkuvad koerad kinni.
5. Mõni muu töö, käimist takistav asjaolu?
Vastuseid: kohapeal puuduvad töökohad.